

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1980, wrzesień 26
Teleks nr 213

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 745
maszynopis

W odpowiedzi na przesłany w dniu 25 IX 1980 r. telex nr 402 w sprawie działalności związków zawodowych informujemy uprzejmie co następuje:

1. Aktyw związkowy województwa legnickiego przyjął decyzję o możliwości tworzenia w oparciu o porozumienia zawarte na Wybrzeżu Samorządnych Niezależnych Związków Zawodowych z dużym rozgoryczeniem. Dla wielu związkowców oznaczała ona rozbięcie ruchu zawodowego, a także poważne zagrożenie dla klasowych związków zawodowych. Ostra krytyka, jaka rozwinęła się wokół działalności ruchu zawodowego szczególnie dotkliwie odczuwana była przez aktyw najniższych ogniw związkowych stykający się bezpośrednio z szeregowymi członkami. Zaniepokojenie wywoływał fakt, że do głosu zaczęły dochodzić tu i ówdzie elementy nieodpowiedzialne, które samowolnie weszły w skład komitetów założycielskich NSZZ. Niekorzystną atmosferę wśród aktywu rodził brak informacji. Nie wiadomo przez długi czas jak oceniać decyzje zarządów branżowych związków o wyjściu ze struktury CRZZ i ogłoszenie się związkiem samorządnym i niezależnym. Należy stwierdzić, że w tym bardzo trudnym okresie zdecydowana większość aktywu związkowego województwa zajęła postawę rozważną i odpowiedzialną.
2. Zgodnie z życzeniami załóg, dokonano ponownych wyborów rad zakładowych w 3 zakładach. Natomiast częściowych zmian w składach rad lub ich plenów dokonano w 11 zakładach.
3. Zapoczątkowany w wojewódzkiej organizacji związkowej proces odnowy kształtował się prawidłowo. Dyskusja, jaka rozwinęła się we wszystkich ogniwach organizacji konkretna, rzeczowa i często nawet ostra dobrze służyła eliminowaniu wszystkich wypaczeń i deformacji. Wiele zamieszania i jednocześnie zahamowania procesu odnowy spowodowały decyzje związków branżowych o wystąpieniu z CRZZ. Ponadto wydłużanie się okresu oczekiwania na nową ustawę o związkach zawodowych wywołało niekorzystny wpływ na przemiany w ruchu związkowym. Najlepszym potwierdzeniem tego, że proces odnowy związków zawodowych czynił istotne postępy może być to, że dość późno zaczęły powstawać w województwie ogniska NSZZ i to w dużej mierze pod wpływem działalności ludzi z zewnątrz.
4. Ze zgromadzonych informacji wynika, że proces organizacji niezależnych samorządnych związków zawodowych na terenie województwa znajduje się w stadium początkowym. W większości zakładów powołano komitety

założycielskie. Z ogólnej liczby 330 zakładów pracy w województwie zebrano deklaracje zbiorowe w 140. Szacuje się, że około 80% pracowników z tych zakładów wyraziło chęć należenia do nowych związków.

Do najbardziej aktywnych należą komitet założycielski NSZZ w Kombinacie Górniczo-Hutniczym Miedzi w Lubinie, który utrzymuje kontakty z MKS w Jastrzębiu oraz w PKS Legnica będący pod wpływem MKZ we Wrocławiu.

Dość żywą działalność rozwija również komitet założycielski nowych związków zawodowych w Hucie Miedzi „Głogów”, który utrzymuje kontakty z Gdańskiem.

Największe zainteresowanie nowymi związkami zawodowymi występuje w zakładach górnictwa miedziowego, hutach oraz jednostkach transportowych, gdzie też prace organizacyjne są najbardziej zaawansowane.

Nie obserwuje się zjawiska masowego rezygnowania z przynależności do dotychczasowych związków. Wypadki występowania niektórych członków są raczej sporadyczne.

Wśród osób, które wyrażają akces wstąpienia do NSZZ są również członkowie partii. Wchodzą oni także w skład komitetów założycielskich. Część członków partii znalazła się w nowych związkach na skutek sugestii KZ bądź instancji stopnia podstawowego, które wychodzą ze słusznego założenia, że w ten sposób będą mogły oddziaływać na pracę NSZZ.

Z nowymi związkami zawodowymi w skali województwa współpracuje Wojewoda Legnicki. Włączył on przedstawicieli NSZZ do prac związanych z rozpatrywaniem i nadzorowaniem realizacji wniosków i postulatów zgłoszonych przez załogi. Porozumienia o współdziałaniu zawarte zostały między radami zakładowymi dotychczasowych związków a komitetami założycielskimi NSZZ w ZG „Lubin”, ZG „Rudna”, Huta Miedzi „Legnica”, ZM „Legmet” i ZPDz „Hanka” w Legnicy.

Powyższe porozumienia regulują zasady korzystania ze świadczeń socjalnych oraz kas zapomogowo-pożyczkowych przez członków obydwu związków. Dzięki temu uniknięto wielu niepotrzebnych konfliktów.

Komitety założycielskie NSZZ wysuwają postulat rozdziału majątku dotychczasowych związków proporcjonalnie do liczby członków. Aktyw związków zrzeszonych w CRZZ jest temu przeciwny i nie chce słyszeć o żadnym podziale. Ponadto towarzysze ci stoją na stanowisku rygorystycznego stosowania wobec osób wstępujących do NSZZ przepisów o przynależności do kas zapomogowo-pożyczkowych.

5. W związku z wystąpieniem szeregu związków branżowych z Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz wydaniem zakazu radom zakładowym przez te związki utrzymywania kontaktów z WRZZ nie widzimy możliwości utrzymania Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych w dotychczasowej strukturze organizacyjnej.

Sekretarz KW PZPR

Henryk Kubiak

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023